

JEOLOJİ EVRİMİNE KISA BİR BAKIŞ

Şevki BAYRAKTAROĞLU

Bilimin şimdiye kadar uğraştığı en heyecanlı en ilginç en tartışmalı en zor kabul edilebilir! en yavaş bilgi birikimli sorun herhalde evrenin ve bunun bir parçası olan yer kürenin onunda bir parçası olan insanlığın kökenidir. (Bu sorunun tanımlanması, anlaşılması açıklanması insanoğlunun karşılaştığı ve karşılaşacağı bütün sorunların anlaşılması, açıklanması ve çözümlenmesi) için anahtar bir rol üstlenmektedir. Daha da öteye gidersek bunun böyle olduğunun anlaşılması bile başlı başına bir kazanımdır.

Gelelim en uzun ve en gerçek öykümüze; öykümüzü bize kazandıran insanoğlunun bütün pratiğinin damıtılması sonucu ortaya çıkan bilim, olayı şöyle anlatmaya çalışmaktadır. **Karşılaştığımız öykü geçmişle, kökenle ve tarihle ilgilidir. Her saniyede bir rakam sayarsak öykümüz 60(saniye) x 60 (dakika) x 24(saat) x 365,25 (gün) x15 000 000 000=.....önce-**

sine gitmektedir. Bu rakamlar şimdiki gerçeklere göre kurgulanmıştır. Bu kadar uzun sürenin içinde geçen öykü de daha başka faktörlerde rol oynamaktadır. Örnek dünyanın güneş etrafında dönme süresi v.b. gibi. Öykünün anlaşılmasında sıcaklık ve kütle önemli bir yere sahiptir. Bu ifadenin en önemli açıklaması $E= mc^2$ izafiyet teorisidir.?! Bize bu konuda yardımcı olanda Einstein'dır. Konunun daha aydınlık hale gelmesinde emeği geçenleri saygı ve hürmetle anmak gerekmektedir.

İlk madde parçacıkları, atomlar, moleküller, yer küre, evren, samanyolu, yıldızlar, canlı hücreler, organizmalar, canlı varlıklar, insanlar, Bu zincir uzayıp gidiyor. Berrak bir düşünceyle "Gerçekten yıldızların çocuklarıyız".

Öykümüzün en ilginç yanı tutarlı olmasında yatmaktadır. İlk madde parçacıklarından yıldızların

Öykümüzün en ilginç yanı tutarlı olmasında yatmaktadır. İlk madde parçacıklarından yıldızların çocuklarına uzanan uzun öykümüz de başrol zamanda düğümlenmektedir. Zaman kavramı anlaşıldığında bu kadar uzun sürede evrende oluşan olayların çeşitliliği insanı şaşırtmaktan öteye zorlamaktadır da.

çocuklarına uzanan uzun öykümüz de başrol zamanda düğümlenmektedir. Zaman kavramı anlaşıldığında bu kadar uzun sürede evrende oluşan olayların çeşitliliği insanı şaşırtmaktan öteye zorlamaktadır. Bize bu konuda yol gösteren Charles Darwini anmadan geçemeyeceğiz. "Doğal ayıklanma süreci ve hareket"Darvinizm* (Organik evrimi, üstünlüğü olan bireylerin doğal seçimle değiştiğini ve seçildiğini ileri süren öğretisi)

Bu öykü de bize en çok yardımcı olan, alanlarında devrim yapmış buluşlar. Örneğin **uzayın derinliklerini (bu derinlik'in normal olmadığını (!?) belirtmek gerek) aydınlatan uzay teleskopları, evrenin ilk anlarını canlandıran dev düzenekler, yaşamın ortaya çıkışını açıklamaya çalışan ve açıklayan güçlü bilgisayarlar ve beyinler. Sonsuz küçüğü ortaya çıkaran biyoloji, genetik ve kimya teknolojileri ve gözbebeğimiz jeoloji. Jeolojinin alt bölümleri, paleontoloji, petrografi, mineraloji, tektonik, sedimentoloji, magmatizma, volkanizma v.b.**

Jeolojinin alt bölümleri, paleontoloji, petrografi, mineraloji, tektonik, sedimentoloji, magmatizma, volkanizma v.b.

Kısaca büyük patlamadan ve yıldızlardan önce gelen o gizemli karanlık ışık daha sonra akkor halindeki (milyarlarca-milyonlarca derece sıcaklık) şaşırtıcı kuvvetlerin etkisiyle hemen pıhtılaşmış olmaya başlıyor. Evren genişleyip genleştikçe ve soğudukça yavaş yavaş sabırla iğne oyası yapar gibi sabırla kuruğun helva olması gibi, ortaya en uygun koşulların çıkmasıyla yıldızların, galaksilerin ve bunların birisinin dış kısımlarında ilerde insanoğlunu ortaya çıkarabilecek bir gezegeni doğuruyorlar.

Zamanın gerçek ölçüsü uzayın derinliklerine bakmaktan geçiyor herhalde. Bu bakış uzayın daha da derinliklerinde gittikçe flulaşmaktadır.

Evrenin büyüklüğünü 10^{10} olarak küçültürsek Dünya güneşe 15m Jupiter'e 78 metre Pluton' a 600 m Proxima Centuriye 4.000 km. Galaksinin merkezine 26.000.000 km uzaklıktadır.

Bilim bu sorunu da çözmekte elbette belirli bir mesafe katedecektir.

Günümüze biraz daha yaklaşırsak konu daha da aydınlık ve net ortaya çıkmaktadır.

Maddenin devrimi her şeyin yerli yerine oturmasını sağlıyor. Madde o çalınca birleşme ve yapı kurma etkinliğini sürdürüyor. Moleküller kendi ken-

dilerini kopyalama-üreme yetisine sahip yapılar halinde birleşiyorlar, garip damlacıklar oluşturuyorlar. Sonra ilk hücreler ortaya çıkıyor. Bu sürecin sonunda madde yaşamın gücünü kabul ediyor. Bu arada karbon ve kalsiyumun ve oksijenin kimyası öykümüze bir olağandışı güzellik katıyor.

Hayvanlıktan çıkmak için insana gerekli olan milyonlarca yılın yanında bizim uygarlığımızın birkaç bin yılının önemini olamayacağı iyice belirginleşmiş durumda,

Evren için insanoğlu bir türev durumunda ama öyle bir türev ki aslını ancak kendi kavrayabilir.

Evrenin büyüklüğünü 10^{10} olarak küçültürsek Dünya güneşe 15m Jupiter'e 78 metre Pluton' a 600 m Proxima Centuriye 4.000 km. Galaksinin merkezine 26.000.000 km uzaklıktadır. Bu modelde Andromeda'dan gelen ışığın dünyaya ulaşması iki saat, görülebilen en uzak nesnelere ulaşması ise yaklaşık yarım yıl sürer.

Bugünkü kozmoloji bilimi 3 temel saptama yapıyor.

1- Dünya her zaman var değildi

2- Dünya bir değişim süreci içindedir

3- Bu değişim az etkiliden çok etkiliye yani yalından karmaşığa geçiş şeklinde kendini gösterir.

Gezegemimizin en önemli özelliği sıvı halde suya sahip olan bildiğimiz tek gezegen.. Sıcaklığın çok düşük olduğu Jupiter ve Satürn'ün uydularında buz halinde; Güneşe daha yakın Venüs'ün kavurucu atmosferinde buhar halinde su bulunmaktadır.

Yeryüzünde yaşam başladıktan sonra her şey belirli bir disiplin içinde sırayla olgunlaşmaya baş-

lamaktadır. Kıtaların kayması, ekvatorun yer değiştirmesi, iklimler, patlamalar, volkanlar, su baskınları, depremler ve kırıklar yaşamı hareketlendirmektedir.

Jeolojik olayların yaşama etkisine örnek olarak 65 milyon yıl öncesi Jura döneminde Meksika körfezine düşen 5 km çapında bir göktaşının yarattığı olaylar sonunda Dünya çapında bir yangına yol açıyor. Magma fışkırmalarına neden oluyor. Yeryüzü karanlıklara bürünüyor, her tarafı duman sarıyor. Korkunç bir soğuk ardında olasılıkla bir sera etkisinden doğan şiddetli bir ısınma oluşuyor. Bu arada sadece birkaç canlı türü ayakta kalıyor. Bu canlılardan biride lemurgiller. Lemurgillerin yaşama önemli katkılarından biride, yavruyu oluşturan yumurtayı yavru doğana dek organizmanın içinde tutmak.

Bu arada şunu belirtmekte yarar var, öykü ilerledikçe durum karmaşıklaşıyor.

7 milyon yıl önce Doğu Afrika'daki Rift vadisi çöküyor, Rift vadisi Doğu Afrika'yı baştan başa geçiyor. Kızıldeniz ve Ürdün vadisiyle devam edip Doğu Akdeniz'de sona eriyor. Toplam 6 000 km bir uzunluk Tanganika gölünde 4 000 metreye varan bir derinlik. Bunun sonunda iklim alt üst oluyor. Fayın batısında yağmurlar devam edip doğusunda kuraklık başlıyor. Böylece iki ortamda evrim devam ediyor. İnsanoğluna ilişkin bulguların tamamına yakın bir kısmı hep rift vadisinin doğusunda bulunmuştur. Batı kısmında tek bir goril veya şempanze kemiği bulunamamıştır.

İnsanoğlunu karakterize eden bütün özellikler, dik duruşumuz, beslenme biçimiz (etobur-otobur), aletlerimizin icadı bütün bunlar daha kıvrak bir ortama uyum sürecinin sonuçları oluyor. Daha sonra Engels'i anımsamak mümkün değil. Ellerimiz serbest kalıyor. Böylelikle Australopithecus'lar-ön insanlar ortaya çıkıyor. Bizlerle ilgili serüven habilis, erectus sapiens, Neandertal, Cro-magren olarak devam ediyor.

Paleolitik (Eski taş devrinin gözde kayacı kuvarsit, obsidiyen veya sileksit olmalı)

Mesolitik ve Neolitik (Orta taş Devri ve Yeni Taş Devri)

Süreç öylesine doğaldır ki birbirinden bağımsız olarak iki kez gerçekleşmiştir. Bir kez İ.Ö. 6 000 yılına doğru Eski dünya da ikinci kez İ.Ö. 1200 yılına doğru yeni dünyada Neolitik cilalı taş devridir.

Maden devirleri Anadolu'da gün ışığına çıkmaya başlamaktadır. Bakır adı Kıbrısın yu-

nanca adı olan Kupros' tan gelmedir. Demirin metalurjisi İ.Ö. 1 600-1 300 yıllarına doğru An-kara yakınlarında Hititlerde ilerleme kaydeder. Dünyada kirecin ilk defa Anadolu'da kullanıldığı kaydedilmektedir. Çatalhöyük.

Thales (640-547) Amber' in elektrik özelliklerini bilmektedir.

Anaksimandros (610-546) ilk dünya haritasını düzenler.

Pythagoras (580-500) araziye jeologun büyük okulu olarak değerlendirir. Başka ülkelere gitmenin gözü pek düşüncelerin ortaya çıkmasını kolaylaştırdığını düşünür. OVID'in ağzıyla "önceleri yerinde tamamen karanın bulunduğu deniz gördüm; denizin içerisinden çıkmış olan karalar gördüm; denizden çok uzakta denizel kavkılar yataklanıyorlardı. Yorumcuları aracılığıyla Pythagoras'ın öğretimi doğru kavramlarla doludur. Dünya küreseldir. Vadiler akarsular tarafından kazılmıştır. Sel dağların toprağını kazımıştır ve bunu denize sürüklemiştir. Bataklıklar kuru arazi haline gelmiştir, sonradan yeniden su altında kalmıştır. Kolay alev alan kaynaklar vardır. Depremler bazı kaynakları kurutmuştur. Bazen ise yeni kaynaklar ortaya çıkarmışlardır. Dereler yatak değiştirmişlerdir. Kentler deniz altında kalmışlardır. Volkan delikleri çeşitlidirler. Bu dünya da hiçbir şey ölmez şekil değiştirirler. Doğmak, bir nesnenin yalnızca önceden olduğundan farklı olmaya başladığını ifade eder. Ölmek aynı şey olmanın sona ermesi demektir.

Sicilyalı Empedokles (490-430) Etnay'ı incelerken Etna'nın kraterine düşerek bilinen ilk bilim kurbanı olur, bazıları bunun intihar eylemi bazıları kaza olduğunu düşünür.

Platon (427-347) Aristoteles (384-322) "Deniz bazı yerleri terkeder, bazı yerleri istila eder".

Anaksagoras (500-426) "yeryuvarının köklü değişiklikleri öylesine yavaştır ki bizim varoluş süremize oranla bunlar farkedilemezsiniz geçerler"

Aristotelesin öğrencilerinden biri olan Theophrastos (368-284) ilk olarak jeoloji irdelemesini (Traité de géologie) yazar. Bu kitap kaybolmuştur. Strabon (İ.Ö. 63-İ.S.20) coğrafyacı ve jeologtu. Ksenophon (570-480) karalardaki denizel fosilleri biliyordu. Ağırıklı olarak Anadolu'da yetişmiş bir çok aydın ve bilimadamı yer küremizin anlaşılması için gerçeklikleri kendilerinden yüzlerce yıl sonra ispatlanacak öngörülerle insanlığın önünü açıyorlardı.

Roma'da ise	Virgilius (71-19) Heratius (65-8) Suatonius (75-160)
Mimar	Vitrüvius (İ.Ö 1.yüzyıl) Ovidius (İ.Ö 43 – İ.S 17) Seneka (İ.Ö 4-İ.S 65)
Yaşlı	Plinius (23-79) Vezüvün korkunç uyanışını gözlemlerken ölür.

Çinde İ.Ö. 200/210 Kacling tepesi toprağından porselen yapılıyor, kaolin sözcüğü buradan gelmiştir.

132 yılında Tahian-Hen depremleri meydana çıkarmaya yarayan seismoskopu yapar. Tacik kökenli İbni-Sina (980-1037)

Rönesansa gelirse, Leonardo da Vinci ilk olarak birçok düşüncesinin yanında jeolojik kesit yapar. Vinci jeolojik geçmişin büyük süresi hakkında fikri olan ilk kimsedir.

Alessandre (1460-1523) yerin dönme ekseninin değiştiğini tasarlar.

Almanya da Agricola (Caorrg Baver), (1494-1555) "Da natura fossilum (1530) De re metallica (1546) minerallerin ilk düzenli betimini yapar.

Fransa'da Bernard Palissy (1510-1589), 1575 ile 1584 arasında Paris'de ilk jeoloji derslerini verir ve olayın felsefesini kavramış olması ile ölümünün Bastille'de olması arasında bir ilinti varmış gibidir.

İngiltere'de C. Owen, taşkömürü katmanlarının incelenmesi sırasında stratigrafinin temellerini keşfeder. 1595 te yazdığı Pambro-keshire'in Tarihi ancak 1799 da yayınlanır.

İlk fosil derlemesi 1561 de Valarius Cordus tarafından yayınlanır. Casner (1516-1565) ilk Avrupa fosil koleksiyonu kataloğunu yayınlar.

İlk sertlik cetveli Boodt (1550-1632)

Stenon (1636-1686), Kristalografinin ilk temel yasasını bulur. "Yüzeylerin uzunluğu ve sayısı değişebilir fakat açılar sabit kalır"

1669 da Danimarkalı Bartholin (1615-1680) islanda spatı üzerinde çift kırılmayı bulur.

Alman çizvit papaz Kircher "Ne içte ne dışta, yer başlangıçta bulunduğu durumda kalmamıştır".

Jeoloji sözcüğü Geologie Norvegica başlığı altında ilk kez onun duyurusuyla ortaya çıkmıştır.

Stenon stratigrafinin ilk ilkesini ortaya koyar.

İngiliz Lister (1638-1711) cüretli bir insandı. Dolaylı da olsa kutsal kitaba bağlı olanların tepkisini çekmişti.

Robert Hacke (1635-1703) donmuş top- rakların incelenmesine ya da kryopedoloji'ye giriş yapar.

Leibniz (1646-1716) Protegea (1693) ile gezegenin olası başlangıcını yeniden tasarlamayı deneyen, felsefeyi yararlı pratik bir anlama bağlayabilen bir bilgeydi. İlk mineraloji dersi geleceğin Doğa tarihi Ulusal müzesi olan Kral Bahçesinde 1745'te Daubenton (1716-1800) tarafından verilir. British Museum kurulur. 1793'te Museum de Paris'te ilk jeoloji kürsüsü kurulur. Kürsü başkanı Faujas de Saint-Fond'dur (1742-1929).

Lomonossou 1745' te içerisinde 3030 mineralin tanımlandığı bir yapıt yayınladı.

Romé de L'isle (1736-1790), 1772'de gözlemlerini Kristalografi Denemesi isimli eserde açıklar. Kendisi bir materyalisttir bu yüzden Bilimler Akademisine kabul edilmemiştir. Dolayısıyla jeologların gerçek kaderlerini yaşayan ilk meslektaşımızdır.

René-Just Haüy'e (1742-1822) Fransız devrimi sırasında şüpheli kişi olarak görülmüş, hücrelerinde mineralleri bulundurmamak istemiş, kendisini tahliye etmek istediklerinde bunu reddetmiştir. Çünkü sınıflandırmalarını henüz tamamlamamıştır.

İskoçya'da Hutton (1726-1797) yer teorisini 1785'te sözlü olarak anlatır. Diyajenez'i (taşlaşma) tanımlar. Kayaç döngüsünü ortaya koyar.

Mekan bilincine ancak zaman bilincine varılmasıyla ulaşılır.

İngiliz William Smith (1769-1839), bir yılda 16 000 km yol kateder. Yolculukların jeologun büyük okulu olduğunu bilir. Gözlem yapar, kayaç ve fosiller toplar. Ayrıca gözlemlerini sürekli not etmeye özen gösterir. Bu notlar ona gözlemlerini unutmamayı ve karşılaştırma yapmayı sağlar. Jeologların köylülerden ve yoksullardan çok şey öğrendiğini yaşayarak anlar.

1859'da Amerikalı Drake, ilk petrol kuyusunu açar. 1820'de Mohs sertlik cetvelini ortaya koyar.

İlk jeoloji kurumu 1807'de Londra'da kurulmuştur.

1878'de ilk jeoloji kongresi toplanır.

Her jeolog dünyanın bütün ülkelerinin laboratuvarlarına bir kardeş gibi kabul edilirler.

İskoçyalı James Holl (1762-1831) deneysel jeolojinin başlangıcını yapar. 1825'te Lyell meta-

morfizma (başkalaşım) terimini ortaya atar.

Cotta 1862'de kayaçları net olarak 3'e ayırır.

İsmi sayamadığımız bir çok bilim adamı jeolojinin bu günkü konumuna ulaşmada bize önderlik etmişlerdir.

Doğada, maddelerin çoğu az tür mineralden, maddelerin azı çok tür mineralden oluşmuştur.

Jeolojide yer ve çağ esastır (Zaman ve Mekan).

Yurdumuzda Jeolojinin Gelişmesi

Batı, Rönesansla birlikte yerbilimlerinde daha önce satırbaşılarıyla değindiğimiz aşamalardan geçerken, yurdumuzun da içinde bulunduğu İslam dünyası, koyu ve bağnaz bir tutuculuğun etkisinde kalarak bilimi bir kenara bırakmıştır. **14 ve 15. yüzyıllarda kendi doğal kaynaklarını kullanan Osmanlı İmparatorluğu 16. yüzyıldan itibaren kolaycılığı tercih ederek doğal kaynaklarının yabancılar tarafından işletilmesini tercih eder. O zamanlar düştüğümüz yanlıştan ders almadığımızdan bu gün tekrar etmekteyiz.** O zamanki medrese eğitimi, bilim dışı olduğu için 20. yy başlarında Hoca İshak Efendi'nin 4 ciltlik Mecmua-yı Ulum-ı Riyaziye (1834) adlı eserinde yerkürenin yapısı hakkında Plutonist görüşe* göre bilgiler verilmektedir.

Rusçuklu Ali Fethi efendi'nin İlm-i Tabakat Arz (1852) eserinde jeolojik bazı bilgilerin verilmesinde İslam dininin usul ve inançlarına uygun olmayan hususlara yer verilmediği özellikle belirtilmektedir. Bu dönemde yurdumuz jeolojisi, coğrafyası, arkeolojisi İngiliz Hamilton tarafından 1844'de 3 ciltlik bir eserde açıklanmıştır.

* Plutoncu, plutonist. Yeryuvarlağı iç ısısının jeolojinin gelişmesinde önemini anlayan ve bazı kayaların mağma kökenli olduğunu saptayan James Hutton (1726-1797) un bir izcisidir. Pluton teorisini güden kimsedir.

Plutonik teori: Pluton teorisi; plutonizma-Neptunizmadan ayrımlı olarak Hutton'un mağmanın yer kabuğundaki olaylara büyük etkiler olduğu düşüncesidir.

Rusya'lı Tchihatcheff onbeş yıldan fazla yurdumuzda dolaşarak coğrafya, jeoloji, paleontoloji hakkında 6 ciltlik bir eser yazmıştır (1847-1863).

Fransız Vigvesnel Trakya ve Balkan yarımadası hakkında (1868) A.Phillipson Batı Anadolu'nun coğrafyası jeolojisi ve jeomorfolojisi hakkında (1898-1920) F.Oswald Doğu Anadolu'nun coğraf-

yası hakkında (1907) Alman F.French Torosların yapısı üzerine (1910-1916) bir çok eser yayınlamıştır.

Dr. Abdullah Bey (Aslen Viyanalı Hammer Schmidt) le başlayan jeoloji eğitimi Dr.İbrahim Lütfi Paşa ile devam eder. Daha sonra Dr. Esat Fevzi Bey'le eğitim sürdürülür.

Viyanada öğrenim gören Halil Edhem Bey Galatasaray da kurulan Darülfünunu Şahane de Ulum-ı Tabiiye ve Riyaziye (Doğa ve Matematik Bilimleri) ders vermiş ve İlm-i Maadin ve Tabakatu'l-Arz (Maden Bilimi ve Yer tabakaları) isimli bir kitap yayınlamıştır. Bu kitap sade bir dille yazılmış önemli bir kitaptır.

Daha sonra Dr. Müştak-Hüsnü Bey Almanya'dan gelen Prof. Walter Penck yanında asistan Hamit Nafiz Pamir İstanbul'da Vefa da 1915 te ilk Jeoloji enstitüsünü açmış ve bir örnek ve bilgi deposu haline getirmişlerdir. 1918'de bir yangında toplanan eserler yanmıştır. Penck Birinci Dünya savaşının bitmesiyle yurdumuzdan ayrılmış; Hamit Nafiz Pamir ve Malik Sayar yeniden bir Jeoloji Enstitüsü (kurmuşlar) yaratmışlardır (1919). Fransadan gelen İsviçreli Prof. Parejas'ın katılımıyla Türkiye'nin muhtelif yerlerine geziler düzenleyerek jeolojik çalışmalar yapmışlardır.

İstanbul Darülfünunu 1933 te büyük bir reform geçirerek İstanbul Üniversitesi adı ile yeniden kurulmuştur. Almanya'dan İsviçre'den Fransa'dan Prof. getirilmiştir.

Prof. Hamit Nafiz Pamir İstanbul Üniversitesi'nde, Prof. Malik Sayar'da yeni kurulan İstanbul Teknik Üniversitesi'nde jeoloji dersleri vermeye devam etmiştir. Ancak 1942 yılında Jeoloji Enstitüsü ikinci kez yangında kül olmuştur.

Cumhuriyet Hükümetleri olayın ciddiyetini ve önemini kavrayarak 1935' te MTA (Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü) kurulmuştur.

A.Malik ve A.Tevfik tarafından yazılan Lise 2. Sınıf jeoloji kitabı 1933 İstanbul Devlet matbaasında basılmıştır (Maarif Vekaleti Milli Talim ve Terbiye Dairesinin 2.4.1933 tarih ve 1092 numaralı emri ile 3. defa 4000 nüsha tab edilmiştir). Bu kitabın 11. sayfasında dipnot olarak şu yazı dikkati çekmektedir.

[1] "Sahraların terkiibine giren minerallerle asıl sahralar ve ilerde isimleri geçecek fosillerde, muallim meslektaşımızın, izahatını her şeyden evvel mektepte mevcut hakiki numuneler üzerinde vermeye gayret etmesi ve civarlarda ekskürsiyonlar

yapması talebinin mevzuu hakkındaki fikrinin esaslanmasına çok yardım edeceği izahtan varestedir"

Kitabın sonunda iki tane jeoloji haritası verilmiştir. Bu haritalardan bir tanesi boyalıdır. Diğer ise konular işlenirken öğrencinin konuyu öğrenmesi amacıyla boyanacaktır. (336 sayfa IV Not ve devamı)

Son notlar;

Sevgili okuyucu şimdye kadar kısaca Evren-Dünya-Yaşam-Mekan-Zaman-Jeoloji-Anadolu-Cumhuriyet'in konuya bakışı gibi konularda kitabı bilgiler sunmaya çalıştık.

Amacımız, İnsanlar ne kadar bilime ilgi duylarsa ve önem verirlerse yazgılarının kendi ellerinde olacağını göstermek idi.

Jeoloji dünya görüşümüzün oluşmasında olmazsa olmaz koşullardan bir tanesidir. Yurtseverlik bu düşünceyle ilintilidir. Şöyle ki Jeolojinin hakkını verirsek yurdumuzu tanıyız yurdumuzu tanıdıkça onu severiz ve savunuruz.

Jeolojiyi bilirsek en önemli kelimenin Jeostatejik olduğunu bilir, Emperyalizmin yurdumuz üstünde oynadığı oyunları anlayabiliriz.

Amerika'nın Irak üzerinde oynadığı oyunların temelinde PETROL yattığını bildiğimizde daha objektif kararlar verebiliriz.

Etnik kökenler, Aşiretler, Kürtler, Rumlar, Ermeniler, Hristiyanlar, Yahudiler, İsrail, Irak, Filistin, Afganistan, Azerbeycan, Karabağ, Bakü, Tiflis, Ceyhan Petrol Boru hatları,.....

Kelimelerin ve sıfatların anlamları ancak en kısa yoldan jeolojinin bilinmesiyle olanaklıdır.

Zamanı kavramak, çözümün bir parçasıdır. Anadolunun özelliklerini açıklayan başka bir yazımızda görülecektir ki Anadolu gerçek bir köprüdür. Ve bu köprünün özellikleri başka bir ülke de yoktur.

Batı, Rönesansla birlikte yerbilimlerinde daha önce satırbaşlarıyla değindiğimiz aşamalardan geçerken, yurdumuzun da içinde bulunduğu İslam dünyası, koyu ve bağnaz bir tutuculuğun etkisinde kalarak bilimi bir kenara bırakmıştır.